

Norman Aas uueks Riigikohtu esimeheks?

UUS MEES:
2013. aastal saab täis praeguse Riigikohtu esimehe Märt Raski (endine reformist) ametiaeg. Järgmine mees võib olla **NORMAN AAS (pildil)**. See juhtub, kui siseminister Vaheri (IRL) lobitöö oma mehe edutamiseks õnnestub.

Foto: SCANPIX

Kuid on asju,

mis võivad Vaheri suurejoonelisele plaanile takistuseks saada. Esiteks, pole teada, kas reformistid ikka nii kergelt taganevad ja nõustuvad – võib-olla on neil „äraostmatutele“ varuks ootamatuid ebameeldivusi (a la elamisload)? Teiseks, Kesknädal loodab kõigest hingest, et president Ilves tüdineb lõpuks poliitilisest ringmängest „mina otsin ja sina otsid ja igaüks otsib oma“, ja ta võiks ametisse nimetada professionaalseid spetsialiste, kellel pole tõesti olnud pikka aega lootusi tõusta väärikatele positsioonidele, sest need on vallutatud poliitikute poolt. Pealegi on kohus meie heitlikus riiginduses siiski käitunud usaldusväärse institutsioonina, mis oli ja on siiani sõltumatu, niisugune „kindel linn ja varju-paik“, kust meedia- ja proksi-peksust selgelt haavatud opositsioon (kui ta ellu jäi) siiski õigust leidis. Ja kolmandaks, Vaheril on raske esitada Aasa kandidatuuri, kui prokuratuur muudkui logiseb ja käriseb järjestikustest ebaõnnestumisest.

Aasa ämbrid:

* maadevahetuse süüdistuse läbikukkumine,

* ülikiire otsus IRL-i elamis-lubade afääri mitte uurida,

* lavastus 500-eurose annetusega, mille provokaatoriks valiti äriees Jüri Luik,

* Keskerakonna läbiotsimine terve rügemendiga,

* Pärnu linnaapea Mart Viisitamme kohtuasi,

* Narva linnaapea Tarmo Tammiste kohtuasi,

* Põhja-Tallinna linnaosa-vanema Karin Tammemägi kohtueelse uurimise lõpetamine,

* kohtunik Leo Kunmani ähvardamine,

* prokuratuur ei algatanud uurimist, kui IRL nõudis vallavanematelt erakonnavahtamist sisuliselt altkäemaksu eest – s.t valitsuspartei mõjuvõimuga kauplemine,

* prokuratuur ei ole Kesknädalale teadaolevalt uurinud IRL-i liikme „Peipsi kuninga“ Paul Kärbergi tegevust Lohusuu ja Alajõe vallas,

* Reformierakonna rahastamiskandaali naeruväärne päädimine.

Ja veel, ja veel, kõik ei meenuki. Näiteks alles eelmise Eesti Ekspress meenutas kedagi FSB-ga seotud äriees Mamedovit, kes sai elamisloa tänu IRL-i meetodikale tuua (õigete ärieeskõrval) maale ka vene maffiastruktuuridega seotud elementi.

Kui triumviraat Vaher–Aas–Kurm

riigi enda kätte saab, päästku end, kes suudab. Ehk nagu noor H. H. Luik kunagi (Eesti Üliõpilaste Ehitusmaleva kokkutulekul) andis isetegevuslavastuses soovitusi, mis eluks ajaks meelde jäi:

„Väike mees, tee oma testament!“ Sobib kasutamiseks iga riigikorra ajal!

Urmi Reinde

Kesknädalale on vihjatud, et praeguse Riigikohtu esimehe Märt Raski asemel võidakse sellele auväärsele positsioonile järgmisena esitada praegune peaprokurör Norman Aas. Rask valiti 2004. a ja põhiseaduse järgi nimetatakse Riigikohtu esimees ametisse üheksaks aastaks. Seega juba järgmisel aastal saab Eesti uue Riigikohtu esimehe, kuna, samuti põhiseaduse kohaselt, ei saa Riigikohtu esimees kandideerida samale ametikohale teist korda.

Kes on huvitatud

Aasa asumisest Riigikohtu esimeheks? Kui eelmisel korral viis oma tahte läbi valitsuspartei Reformierakond, nime-tades oma kauaaegse tipp-po-

liitiku, endise sise- ja justiits-ministri Märt Raski Riigikoh-tu esimeheks, siis nüüd sügelevad käed ilmselt teisel valit-susparteil, Isamaa ja Res Pub-lica Liidul. Poliit tehnoloogia-

te veendunud harrastajale Ken-Martile võiks ju meeldida oma-meeste rida – siseminister Va-her, peaprokurörriks edutatav Margus Kurm ning Riigikoh-tu esimeheks tõusev Norman Aas.

Vaher

võibki olla praegu peamine lo-bistaja loetletud rea mehitami-seks just nende nimedega. Siis on tema (=IRL) käes nii süü-distamine kui ka kohtumõist-mine (loe: süüdimõistmine), nii et mingisugustel toobalitel, laasidel, tuiksoodel ja miks

mitte ka michalitel, lillodel ja meikaritel poleks pikka pidu. Esimesed istutaks vangi ja teisi praeks, vastavalt vajadusele.

Kesknädala allika

andmetel tasuks mõtiskleda isegi selle üle, miks Michal ja Lillo seekord vaid viidetega ämmadele ja kappidele pääse-sid – see nimelt olnud kokku-lepe. Kokkulepe, et teie mehed saavad uurimise alt vabaks, mi-nu mehed aga tõusevad ameti-redelitel tippudele.

Kes teab...

Leedu valis suuna muutustele

Uudisteagentuuri ELTA küsitlus kinnitab, et koguni 74% leedulastest pole rahul tänase olukorraga oma riigis.

ENN EESMAA
Riigikogu väliskomisjoni aseesimees

Leedu parlamendivalimiste esimese vooru tulemused ei tohiks seega kellelegi olla üllatuseks.

Esimeses voorus oli edukaim Tööpartei, kes on kindlustanud 17 kohta Leedu Seimi 141 mandaadist. Kohe nende kan-nul on sotsiaaldemokraadid 15 kohaga. Kolmandaks tõusis 13 kohaga tänase peaministri

Andrius Kubiliuse erakond Isamaaliit – Leedu Kristlikud Demokraadid. Ülejäänud parteid said vähem kui 10% antud häältest, mis siiski kind-lustas veel neljale erakonnale esindatuse parlamendi uues koosseisus. Valimiskünnist ei suutnud ületada Roheliste ja Talurahva Liit.

Andrius Kubiliusel endiselt head šansid

Leedu Seimis täidetakse 70 kohta esimeses voorus partei-nimekirjade põhjal proport-sionaalse esindatuse alusel. Ülejäänud 71 kohta selguvad ühemandaadilistes valimis-

ringkondades. Seal ringkon-nas, kus ükski kandidaat ei saanud 14. oktoobril absoluut-set enamust, korraldatakse kahe enim hääli saanud kandi-daadi osalusel 28. oktoobril teine voor.

Ja nüüd läheb põnevaks. Selgub, et teises voorus võib edu saata konservatiive, sest just nende kandidaadid on paljudes ringkondades liidri-positsioonil. Enne esimest vooru suhteliselt kahvatu vali-miskampaania teinud sotsiaal-demokraadid peavad tõsiselt kandidaatidel on enne pühapäevast otsustavat vooru tööerakond-

lastest parem asetuse. Sotside skeptiline suhtumine aatomi-elektrijaama ehitamisse võib neile pärast referendumit eita-vat tulemust lisahääli tuua. Ometi pole päris võimatu, et suurima arvu mandaate Seimis kogub ikkagi Andrius Kubi-liuse erakond sotsiaaldemo-kraatide ja Tööpartei ees. Sel juhul saaks tänane peaminis-ter tuleva aasta eelarve kinni-tada enam-vähem nii nagu see 16. oktoobril valitsuses heaks kiideti. Kubiliuse kabinet ei taha makse tõsta ega riigisek-tori kulusid kärpida. Eelarve defitsiit suureneks seejuures ligi 15%. Loomulikult kriti-

seerib tänane opositsioon riigieelarve eelnõu.

Uspaskihh väärtustab suhteid Venemaaga

Valimiste teise vooru tule-mused sõltuvad suuresti lisaks valimispropaganda edukusele ka valijate aktiivsusest. Töö-parteid toetatakse suhteliselt rohkem väikelinnades ja maa-kohtades, konservatiive ja sotse suurtes keskustes.

Loe edasi lk 5

Juhtkiri

Kuhu lähed, Riigikogu?

ANDO LEPP
Riigikogu VII ja IX koosseisu liige

Oktoobris möödus 20 aastat esimese nõukogudejärgse, arvult VII Riigikogu koosseisu tööleasumisest ja Riigikogu Kantselei moodustamisest. Selle sündmuse tähistamiseks kutsus Riigikogu esimees Ene Ergma 12. oktoobril Rahvusraamatukogus kokku konverentsi „Quo vadis, Riigikogu?“ ja pärast seda ootas vastuvõtule Toompea lossis. Konverentsile olid kutsutud kõik Riigikogu VII–XII koosseisude liikmed. Arutati, kuidas vahepealsete aastatega on muutunud Riigikogu ja tema liikmete roll ning kuidas esindusdemokraatia on rahva silmis toime tulnud.

Avasõnad ütles Ergma. Põhietekande „Rahva usaldus Riigikogu vastu aastatel 1995–2012“ esitas Tartu Ülikooli riigiteaduste instituudi juhataja, võrdleva poliitika professor Vello Pettai. Kaasetekande „Kakskümmend aastat Riigikogu: kas tööparlamentarismist jutuparlamentarismiks?“ sama instituudi teadur Mihkel Solvak. Ettekandeid kommenteeris sotsioloog Juhan Kivirähk. Paneeldiskussioonist „Rahvaesindaja roll eile, täna, homme“ võtsid osa Eiki Nestor, Ignar Fjuk, Kaarel Tarand (Sirbi peatoimetaja), Mart Nutt, Kadri Simson, Paul-Eerik Rummo. Paneeli juhtis Liia Hänni. Konverentsi moderaator oli Riigikogu Kantselei direktor Maria Alajõe, kelle suva kohaselt anti küsimuste esitamiseks sõna ka saalis istuvatele endistele ja praegustele riigikogulastele. (Praegused minu mäletamist mööda küsimusi ei esitanud ning neid oli kohal ka väga vähe.)

Meedias kajastati seda meie elu nii tähelepanuväärset sündmust väga napilt. Näiteks pühapäevasesse, 14. oktoobri ETV päevauudiste nädalalokommentaariumisse ta isegi ei mahtunud. Selleks võis olla mitu põhjust.

Esiteks. Saalisviibijate sõnavõttud ja küsimused olid heatahtlikult objektiivsed ja küllalt teravad. Näiteks, siinkirjutaja väitis, et põhietekanne oli nõrk, pikaleveniv ja väheütle. Et ettekanne oleks veidigi „teaduslikum“, kasutas prof. Pettai selleks triviaalseid matemaatilisi meetodeid. Ettekandja oli selle kirjutanud kabinetivaikuses, mis eriti ei haakunud tegeliku eluga, kuid mis peamine – saalis ei istunud ju mitte tema tudengid, vaid Riigikogu erinevate koosseisude liikmed.

Kuna põhietekande märksõnaks oli *usaldus*, siis minu väitel kadus usaldus Riigikogu vastu 1992. a presidendivalimiste hetkest, kui Arnold Rüütel sai 20. septembri hääletamistulemustel rahvalt 41,8% ja Lennart Meri vaid 29,5% häälest. Viimasel hetkel „kohale kutsutud“ Rein Taagepera aga 23,4% antud häälest, mis omakorda ei kindlustanud Rüütli esimeses voorus võitu. Riigikogu 5. oktoobri 1992 istungil sai Meri 59 häält ja Rüütel vaid 31 häält. Järelikult, Riigikogu „sülitas“ eesti rahvale otse näkku. Sellest ajast peale hakkaski Eesti Vabariigis vohama valetamine, pettus ja vargus. Mingit vastust siinkirjutaja sellele väitele konverentsil ei saanud.

Teiseks. Tahtsin esitada veel ka teise küsimuse, kuid Alajõe enam sõna ei andnud.

Küsimuste sisu oleks olnud järgmine:

- Kuidas oli võimalik, et 1992. aastal kuulutati välja riigiõiguslikult ennekuulmatu olukord, kus peale presidendivalimiste esimest vooru, s.t rahvahääletust, anti asi otsustada Riigikogule?
- Kuidas oli võimalik, et Meri sai kandideerida ja lõpuks ka olla valitud presidendiks, kuna tema seotus KGB-ga oli ja on erinevate kirjanduslike allikate põhjal väga veenev? President Meri ütles siinkirjutajale paaril korral, ja ka ilmselt tema korraldusel helistati siinkirjutajale koju Öhtulehest, et miks ma ei anna teda kohtu alla? Arvatavasti tahtis Meri talle väga ebameeldivat olukorda kuidagi „ära klaarida“. Vastas nii temale kui ka Öhtulehele, et nii mina kui ka tema on pärit headest perekondadest ja niisuguste perekondade liikmed ei käi kohut.
- Kas XII Riigikogu koosseis ja president Toomas Hendrik Ilvese ametikoht EV presidendina on e-valimiste tõttu legitiimne?

Aga jah, neid küsimusi ma konverentsil enam esitada ei saanud.

NÄDALA NUPUD

Parts ei saanud Riigikogult täit usaldust

Kui eelmisel nädalal kilkasid kõik meedia-kanalid: „Partsi umbusaldamine kukkus läbi!“, siis, olgem ausad, midagi Eesti poliitika üldises tardumuses see umbusaldusavaldus siiski muutis. Esiteks, see oli esimene kord, kus opositsioon esines ühiselt, otsustavalt ja kiiresti. SDE algatust toetasid Keskerakond ja fraktsioonita Demokraadid – viimased, tõi küll, tegid umbusaldusaktiooniga ühinemisel omapoolse üllatuse, mida võiks põhjendada sellega, et ju siis koalitsioon ei kõigu veel nii kõvasti, et peaks Demokraatidelt hääli ostma, nii nagu omal ajal osteti hääli Rohelistelt. Teiseks, lõpptulemuseks saadi 44 umbusaldajat ja 50 Partsi toetajat, mis ei ole sugugi suur vahe ning võib kergesti vastupidiseks muutuda.

esimese ühise sammuga aga sai sumbunud õhku pisut tuulutada, mis mõjub vähemasti lootuskiirena.

Kolmandaks, Urve Palo (*pildil*) (SDE) pani tähele, et teine võimupartei, Reform, ei kasutanud Partsi kaitseks õigust fraktsiooni sõnavõtule, mis näitab koalitsioonipartnerite vastastikust hõõrumist. Samuti lubas Palo, et juba jaanuaris võib umbusaldust korrata – opositsioon saab selleks taas õiguse kolme kuu pärast. Ja lõppeks, kui Riigikogu kedagi ikka tõsimeelselt toetab, siis peab olema häälte arv 51 või rohkem. Seda arvu täis ei saadud – mida võibki pidada usalduse puudumiseks Partsi suhtes. Ja siin on nii majandus- ja kommunikatsiooniministril endal, IRL-il kui ka tervel koalitsioonil mõtlemiskoht. Opositsioon oma

Endine kriminaalpolitseinik: Põder oli üks väiksemaid tegelasi, kes kinni pandi

Gunnar Ränkel (*pildil*), endine keskkriminaalpolitsei töötaja, pidas 18. oktoobril ettekande MTÜ Ausad Valimised korraldatavas poliitika õhtukoolis, kus seekord käsitleti altkäemaksuvõtmise eest neljaks aastaks vangki mõistetud endise kaitsepolitseiniku Indrek Põderi kriminaalset tegevust. Ränkel andis teada, et 2004. aastal oli ta sunnitud ebameeldivatel põhjustel politseist lahkuma. Kohe pärast seda kutsus noor kapo ametnik Indrek Põder teda kokkusaamisele. Piritallal kohtudes andis ta Ränkelile teada, et saab lahendada Ränkelile probleeme paari päevaga ja teda tööle tagasi aidata. Ja seda vaid ühel tingimusel – Põder esitas Ränkelile pika nimekirja jõustruktuuride töötajatest, soovides, et Ränkel annaks nimekirjas olejate kohta infot, nii et nende vastu saaks algatada kriminaalasi. Ränkel sõnul oli tolles Põderi esitatud nimekirjas isikuid, kes tänapäeval tegutsevad kõrgetes riigiametites.

Tollel jutuajamisel keeldus Ränkel Põderiga koostööd teemast. Seepeale olevat Põder öelnud talle: „Minul on ükskõik, keda kottida, olgu see kraavijoodik või minister.“

Ränkel väitel ei ole normaalne, kui kapo muudetakse mingi poliitilise partei rusikaks. „Hea sõna ütles Jüri Pihli kohta, kes hoidis oma töötajaid lühikesi keti otsas. Need juhtumid hakkasid toimuma pärast tema äraminekut,“ ütles Ränkel.

Endise keskkriminaalpolitseiniku sõnul oli kapo suhtumine Indrek Põderi juhtumisse varjav. Tema väitel oli Põder viimastis juhtumise üks väiksemaid tegelasi, kes kinni pandi. „Seda näitas asjade käik,“ tunnistas ta. Ränkel siiski loodab, et Indrek Põderiga seotud saladused tulevad ajapikku välja ja sellesarnaseid sündmusi Eestis enam ei juhtu.

Nobeli rahupreemia Euroliidule: täielik hullumeelsus!

Euroopa Parlamendi konservatiivist liige, britt Nigel Farage andis BBC-s esinedes omapoolse hinnangu sellele, et Euroopa Liit on pälvinud tänavuse Nobeli rahupreemia. Farage kõigepealt õnnitles Euroliitu tähtsa auhinna saamise puhul. Seejärel aga ütles: „Nobeli auhind kui selline muutub selle otsuse tõttu häbiväärseks. Alles mõni nädal tagasi külastas Saksamaa liidukantsler Angela Merkel Kreeka pealinna Ateenat, kus teda võeti vastu Molotovi kokteilide ja massimeelevaldustega. Uskumatu, kuid protestijad kandsid natsivorme.“

Farage'i sõnul käituvad sakslased jöhkralt kreeklaste suhtes ja vastupidi. Tema väitel on Euroopa praegu lõhenenud Põhjaks ja Lõunaks ning Euroopa Liidu loomine on kaasa toonud vastuolusid ja ebakõla. BBC saatejuht arvas seepeale, et Farage võiks ise olla isikuks, kes läheb Nobeli rahupreemiat vastu võtma. „Ühes võib olla kindel – inimene, kes läheb seda auhinda vastu võtma, on keegi, keda pole ametisse valitud rahva poolt ja kes on pühenud demokraatia ärakaotamisele Euroopa Liitu kuuluvates riikides,“ vastas Farage.

HIIBUSE NÄDAL

VALIMISELSED MÄNGUD

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde	urmi@kesknadal.ee	6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik	indrek@kesknadal.ee	6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim	tiit@kesknadal.ee	6 274 573

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Liikluspolitsei ja poliitvõitlus ei käi kokku

Tallinna abilinnapea Kalle Klandorf viibis möödunud nädalal Edgar Savisaare väidetava liiklusrikkumise arutelul Harju maakohtus. 16. oktoobril Delfis ilmunud artiklis „Politsei uued mõõdikud – inimesed, keda tuleb nuhelda“ väitis Klandorf, et politsei on Edgar Savisaare asja menetledes eksinud kutseeetika ja menetlusnormide vastu. Seejuures on tema sõnul vaid küsitav, kas rikkumine on ühekordne või ulatuslik, oskamatu või pahatahtlik.

Klandorfi sõnul ilmnesid kohtus suured vastuolud. „Näiteks pärinesid politseipoolsed tõendid vaid ühe politseiniku suust ning needki tõendid olid segased ja suisa valed,“ märkis abilinnapea.

Kohtus kuulud resümeeris Klandorf järgmiselt: Politseinik mõõtis teepervel kiirust. Olles fikseerinud ühe auto väidetava kiiruseületamise, andis ta mõõteriista üle oma kolleegile ning palus tal pidada kinni poole kilomeetri kauguselt lähenev musta värvi ja põlevate udutuledega auto. Ise istus kiirust mõõtnud politseinik autosse. Teine politseinik peatas seejärel kolleegi sõnade järgi auto, mille roolis istus Savisaar, ja hakkas väidetavat kiiruseületamist menetlema.

„Nagu selgus, oli rikkumise protokoll koostatud vigaselt. Ühe menetleja nimi oli maha tõmmatud ja see oli asendatud teisega. Kiirusemõõtmise protokollilt puudus allkiri sootuks, mis kõik näitab vähemalt suurt hooletust menetluse läbiviimisel,“ möönis Klandorf.

Politsei kolistas kõvasti ämbrit

Pika vaidluse tekitas kohtus ka auto udutulede küsimus – tõstis Klandorf esile. Politseiniku väidete kohaselt põlesid kiirust ületanud autol sinised udutuled. Kohtule esitati Savisaare auto udutulede olemasolu kohta tõendiks mustvalge foto, mis kohtuniku hinnangul oli pildistatud Ölesummeril.

„Miks oli politsei suvisel üritusel linnapea autot pildistanud, jäi ebaselgeks. Kaitsja vastas omakorda Silberauto õiendiga, mis kinnitab, et antud autol udutulesid üldse ei ole,“ imestas Klandorf.

Tema sõnul pidid kõik inimesed, kes kohtus viibisid, aru saama, et politsei on kõvasti ämbrit kolistanud ega suuda seda tunnustada või ajab lausa pahatahtlikku kiusu. Klandorfi jaoks oli mõistetamatu, miks menetleja ei soovinud vastu võtta kaitsja pakutud tunnistajaid, kes oleks võinud menetluse käiku juba varem selgust tuua. „Seetõttu viibis kohtus ka Siret Kotka, kes oli väidetava kiiruseületamise ajal kaasa-

Fotod: INDREK VEISERIK

sõitjana autos. Tema varasem ülekuulamine oleks võimaldanud politseil juba menetlusaasias võtta juba märgata ning asi poleks ehk kohtusse jõudnudki.

Samas jäi mulle kaitsja küsimustest mulje, et ühel kahest politseinikust on sel teelõigul koostatud protokolle vaidlustatud ka varem. Nii vähemalt võis aru saada kaitsjast ja politseinike ägedusest, kes kuidagi ei soovinud seda küsimust kohtus saalitäie rahva ja ajakirjanike ees avalikult arutada,“ kirjutas Klandorf.

Nimekiri inimestest, keda tuleb nuhelda

Klandorf osutas, et kaitsja võttis autoesindusest tõendi näiteks vaidlusaluse auto udutulede kohta, samuti Maanteeameti sõidukiloenduse andmed, mis fikseerisid tollel päeval mõõtmispunkti läbimõõtuks 25 000 autot.

„Seega on väga vähetõenäoline, et linnapea oleks teelõigul, kus üks rida kadus, saanud uhke üksinduses suurelt kiirust ületada. Pigem oli seal tihe liiklus. Aga politsei väitis oma dokumentides sellest hoolimata, et teel sõitis uhkes üksin-

duses vaid üks must auto, Savisaarega roolis,“ kirjutas Klandorf.

„Isiklikust kogemusest võin öelda, et sõitsin aasta tagasi samal trassil ning politsei pidas mu kinni. Olin kolonnis sõites samuti kiirust ületanud. Ka minul on must auto, millised tunduvad sealkandis politseinike teravdatud tähelepanu all olevat. Mina tunnistasin tookord väidetavat eksimust ja leppisin trahviga. Nüüd tundub, et oma õiguste eest võitlemine polegi nii lootusetu. Võttes arvesse politseinike hooletust, soovitatakse peatada

autojuhtidel suhtuda menetluse tähelepanelikult ja kriitiliselt,“ hoiatas Klandorf.

Tema sõnul selgus kohtus tunnistusi andnud politseiniku jutust, et politseis on mingi sisemise regulatsiooni dokument, mis nõuab teatud avaliku elu tegelaste peatamisel sellest oma ülemusele ette kandmist.

„Tuleb välja, et politseil on mingi ennetamatu nimekiri inimestest, keda tuleb kindlasti nuhelda. Kas on olemas ka nimekiri puutumatu? Kas politsei on ka siin poliitvõitluse instrument?“ küsis Klandorf artikli lõpetuseks.

Vasakul: Torud on Keskerakonna esimehe „tulistamiseks“ valmis pandud – tegu on ikkagi riigi suurima meediasündmusega igasuguste elamislubade ja rahapesude tühjajätkaja kõrval.

All: Leia pildilt Edgar!

Arstide streik jätab välismeedia ükskõikseks

Viimastel nädalatel kirgi kütnud arstide streik on ingliskeelses meedias pälvinud vähe tähelepanu. BusinessWeek, Bloomberg, Baku-Today ja veel mõned meediakanalid on küll avaldanud kuivad uudisnupud streigi kohta, kuid seda põhjalikuma analüüsi. Millised Eesti puudutavad teemad on siis maailmameedias viimase kolme nädala jooksul arstide streigi asemel tähelepanu pälvinud?

Rumeenlastele kuuluv Softpedia kirjutab, et Anonymos ähvardas Eesti valitsust rünnata, kuna viimane ei hooli oma rahvast. Juutidele aga valmistab hoopis muret see, et Eesti ja Sloveenia karmistavad loomade tapmise regulatsioone. The Times of Israel kurtis 9. oktoobril, et Eestis on loomade tapmise reeglid juba praegu niigi karmid, aga nüüd neid karmistatakse veelgi. Islami ja juudi tavade kohaselt peab tapaloom olema teadvusel, kui talt elu võetakse. Sellest teemast kirjutab ka Jewish Telegraph.

USA suur meediakanal CNBC kirjutab 2. oktoobril Eesti eelarvest, viidates rahandusminister Jürgen Ligile, kelle väitel on kõvad kokkuvõetmed olnud Eesti arengu ja edu aluseks. Wall Street Journal tsiteeris samuti oma artiklis Ligit, kes väitis, et Kreekal tuleb läbida samasugune kokkuvõetprogramm, kui Eestis on

juba läbi tehtud.

Baltikumis ilmuv ingliskeelne ajaleht The Baltic Times on küll mõningal määral kajastanud arstide streiki, kuid näiteks 17. oktoobril kirjutati pikemalt hoopis sellest, et Tallinna abilinnapea Mihhail Kõlvart ründas Strasbourg'is peetud kõnes riigivalitsust. Miks välismeedia ei soovi analüüsida põhjust, mis panid meie arstid streikima? Sest see uudis ei lähe kokku kontseptsiooniga Eestist kui Mart Laari esimese valitsuse poolt rajatud vabaturumajandusega edukast väikeriigist, mida suur osa välismeediast aastaid on promonud. Nüüd, kus Laari esimese valitsuse ajal loodud ja Ansipi valitsuse jätkatud ühiskondliku ebaõigluse ja ebavõrdsuse viljad on väikese riigi viinud lausa revolutsioonieelses seisukorda, välismeedia pigem vaikib meie probleemidest või jätkab ebaadekvaatset kiidulaulu Eesti edukusest.

Tõde sellest paraku ei muutu. Ilmest muudub välismeedia suhtumine vähemasti siis, kui eestlased osutuvad sama otsustavateks valijateks kui leedulased ja grusiinid.

Indrek Veiserik

Maailmameediat ei huvita arstide niru palk, vaid see, et Eesti muudkui kärbiks, kärbiks... Pildil Jürgen Ligi esinemas Wall Street Journalis Eesti „kärpe-eduloo-ga.“

Soome: Eesti arstide palganõudmised madalad

Eesti arstide streigi kajastust nii Soomes kui ka teistes Põhjamaades jälgides olen märganud, et seal ei saada üldse aru, millega on tege- mist.

Palkat ajavat virolaislääkäreitä l Suomeen

4.10.2012 13:28 - 10:14 Foto: HS.FI

Helsingin Sanomat kirjutab, et arstide nõudmine tooks neile miinimumpalgana 1400 eurot kuus. Soomes on tavalise tervisekeskusearsti ehk meie mõistes perearsti kuupalk 6300 eurot. Eesti arstidel, eriti vastsele üliskoolis hariduse saanud noortel tohtritel on kahtlemata suur huvi minna Soome või mujale Põhjamaadesse, et saada ligilähedaseltki palka, mida iga tavaline perearst Soomes saab.

Helsingin Sanomat lisab, et 87% noortest Eesti arstidest huvitab töö mujal kui Eestis. Selle paljastab juunikuus tehtud Instar EBC uuring.

Mart Ummelas, Tallinna Televisiooni peatoimetaja

Ettepanekuid meditsiini lisarahastamiseks Kesknädala vebist

Feja Rääm, TRÜ maj. 1986 2012-10-17 11:18:14

Haritud inimesed on see rumal valitsus muutnud naerualusteks. Pevkuri jutt, et raha pole, on nõme ja kuritahtlik. On rida võimalusi, kuidas meditsiinile raha juurde saada sotsiaalse võrdsuse ja õiguskindluse suurendamise ning heade äritavade kompromissitu nõudmise läbi. Valitsus ei taha sellest aga kuulda! Võimalusi on veelgi, aga suurimad ebakohad kõrvalt vaatava majandusteadlasest patsiendi silmade läbi on järgmised:

1. Sotsiaalse võrdsuse kindlustamiseks tuleb maksustada dividendid sotsiaalmaksuga. Praegune olukord on ka põhiseadusega vastuolus, sest vaesemad töötajad maksavad sotsiaalmaksu, rikkamad rantseid aga mitte.

2. Õiguskindluse tagamiseks peab riik seaduste kohaselt maksma meditsiinasutuste kommunaalkulud, mida riik pole aga iial teinud. Kas nüüd selles riigieelarves on see rida sees? Ei, muidugi mitte!

3. Mistahes institutsiooni juriidiline vorm peab olema vastavuses selle institutsiooni olemuse ja tegevusega; see on majandusjuriidiline aabitsatõde. Sihtasutus oma nõukogudega ei sobi aga meditsiinasutuste tegevusvormiks. Terve kari mõttetuid poliitbroilereid istub nõukogudes haigekassa rahadel, ei tee midagi kasulikku ja pumpab välja puhaskasumit tuhandetesse eurodesse ulatuvate palkadega, samas saab hooldaja 300 € kuus. Nõukogu kogu töö peab ära tegema KOV tervishoiuosakond kuupalga eest. Vabanevad hiigelsummad.

4. Meditsiiniteenuste hinnad tuleb vastavusse viia tegelike kulutustega.

5. Ravimite hinnad tuleb võtta riigi kontrolli alla. Praegu moodustab raamatupidamiste andmetel ravimi tegelik hind vaid väikese osa ravimi müügihinnast apteegis. Selline asi tuleb otsekohe peatada, sest haigekassa maksab hiigelsummasid selliste hindade kompensatsiooniks.

6. Sotsiaalmaksul ei tohi olla ülempiiri.

7. Tuleb lõpetada internide orjatöö ja maksta neile palk kogu tehtud töö eest. Orjapidamine on rahvusvaheliste konventsioonidega keelatud, praegu teeb aga suur osa meedikuteest Eestis pesuhtsat orjatööd. Tartus töötasid pereõed kordamööda ka puhkuse ajast kliinikumi hospiitsis, sest erinevalt Eesti juhtkonnast meedik ei jäta surijat abita.

8. Meedikud peavad saama riigieelarvest riikliku kindlustuse tööõnnetuste puhuks, sest riigi seaduste kohaselt ei tohi nad abist keelduda ka siis, kui nende oma elu ohtu seatakse.

Ma ei mõista inimesi, keda poliitika ei

Ma ei mõista inimesi, kes ütlevad, et neid poliitika ei huvita. Kasvasin nn esimeses Eesti vabas riigis isa kõrval, kes oskas mind juba poisikesena poliitikat huvituma panna. See huvi on jäänud mind saatma kogu pikaks eluks, ka nüüd, kui olen eakas.

UNO KIVIK
kauaaegne õpetaja,
Keskerakonna asutajaliige

Jälgisin 2. oktoobril Arne Rannamäe järjekordset „Vabariigi kodanike“ saadet, kus osalesid Rein Veidemann, Ants Veetõusme, Ainar Ruusäär ja Raivo Vetik. Teema asetus oli huvitav ja uudne: kuhu oleme viimase 20 aastaga Eesti riigi arengus välja jõudnud?

Ettevaatlikud arvamused

Jäi mulje, et osavõtjad olid oma väljaütlemistes ettevaatlikud. On selle põhjuseks hirm mingi karistuse ees? Jäi kõlama, et oleme jõudnud kui mitte ummikusse, siis stagnatsiooni. Et kusagil ühel hetkel tehti viga, mis määras järgneva arengu. Viga, mille tõttu riigivõim on tück aega olnud ühepoolset neoliberalistlikku rahvuskonservatismi tardunud. Valitseb äärmiselt parempoolne mõt-

lemisviis. See ei ole demokraatlikule riigile omane. Tõenäoliselt oleks vaja ka enam sotsiaalsemat poliitikat arvestavaid ja kaugemale vaatavaid arengustrateegiaid. On vaja mõtlemise muutumist. Kuidas saaks niisugune asi sündida? Hakkasin kaasa mõtlema. Kus tehti viga? Kaldun arvama, et juba uuesti iseseisvust taotledes ei andnud suurem osa eestlasi endale aru: siia 50 aasta jooksul paremaid elutingimusi leidma tulnud, Moskva tahtel siia suunatud ja (ärge sulgegegem silmi!) meie oma eestlastest riigi- ja majandusjuhtide poolt siia kutsutud mitte-eesti päritolu inimesed on siin juurdunud ega lahu kuhugi. Meie poolt üle elatud ülekohtust tulenevad tunded meid ei aita. Selleks ajaks oli peaaegu 1/3 elanikkonnast muulased. Nemad olid osa Eesti taasiseseisvumise hinnast. Ütleb ju vanasõna: parem pool muna, kui tühi koor.

Poliitikas tuleb juhinduda mõistusest, mitte tunnetest

Kui ka muulaste hulgas oli arvukalt Eesti iseseisva riigi idee vastaseid, oleks olnud tark meenutada Piiblist tuntud lugu Saulusest, kellest sai meelemuutuse läbi Paulus. Tõrjuva suhtumise asemel oleks olnud mõistlik hakata muu emakeelega inimeste hulga võima-

likult rohkem liitlasi otsima. Meie algne kodakondsuspoliitika ajas muulased Vene kodanikeks, kes elavad jätkuvalt Eestis ja keda on suurusjärgus üle saja tuhande, protsentuaalselt rohkem kui üheski teises riigis. Kas me

tajume olukorras ohu suurust? Minu arvates oleks sel ajal targem olnud anda kõigile Eestis sündinud ja eesti keelt oskavatele inimestele tingimusteta Eesti kodakondsus. Vastasseis erikeelsete kogukondade vahel oleks tänaseks

LAIAPÕHJALINE SAVISAARE VALITSUS:
Nn üleminekuvalitsus 1990-1992, kuhu kuulus Uno Kiviku meenutusel tervelt kaks vene rahvusest ministrit – Golubkov ja Kuznetsov –, käib koos tänini. Pilt on tehtud 2009. aastal järjekordsel Savisaare valitsuse ministrite kokkusaamisel Hundisilmal. Vasakult: riigiminister Raivo Vare, kaubandusminister Ants Laos ja peaminister Edgar Savisaar. Foto: PEALINN

olnud kui mitte olematu, siis arvestatavalt väiksem. Saates öeldi, et kõrgetele ametikohtadele riigis on muulastel kui klaasist lagi ees. Aga Edgar Savisaare valitsuses 1990-1992 oli kaks venelasest ministrit (ehitusminister Gennadi Golubkov ja rahvastikuminister Artur Kuznetsov – Toim.). Ja mitte midagi hirmsat ei juhtunud. Ka Riigikogus on täna rohkem mitte-eestlasi kui varemates koosseisudes. Ometi on juba vähemalt tosin aastat valitsuse moodustanud üks ja sama seltskond. Sest meie poliititehnoloogid on endale selgeks teinud, et rohkem hääli saavad need, kes mängivad venevihakel jamaa-himule, ühesõnaga, vääritud tennetele. Ent selline mäng ei tule Eesti riigi allesjäämisele ja eesti rahva kestmisele kasuks. Mõtlemist tuleb muuta.

Kui muudaks valimiskorda?

Alustada võiksime Riigikogu valimise korra muutmisest. On olemas laias laastus kaks parlamendi valimise korda: proportsionaalne, kus rohkem kohti saab see erakond, kes saab rohkem valijate hääli, ja isikuvalimise kord, kus valituks saab see, kes (lihtsustatud juhul) saab igast konkurendist kas või ühe hääle rohkem. Selge on, et viimasel juhul peab olema niimitu valimisringkonda, kuimitu parlamendiliikme kohta jagamisele läheb. Politoloogia õpetab, et ükski valimissüsteem ei ole lõpuni täiuslik ega ka kõiki rahuldav. Aga kui valijad on aja jooksul või hea tahtmise korral kehtiva

valimissüsteemi endale selgeks teinud, oskavad nad ikka nii valida, et demokraatia esmaeesmärk – enamuse tahe on otsustav – teostub. Valimiskorra kohta kostab rahulolematust, millest osa ei ole põhjendatud rahulolematuse asjatundmatuse ja süvenemata tõttu.

Miks on rahulolematuid?

Kehtiv Riigikogu liikmete valimise viis on eriti meie inimeste hulgas kutsunud esile nurinaid. Loetlen mõned. Ollakse arvamusel, et pääsu parlamendiliikmeks kindlustab kandidaadi järjekorranumber selle või teise erakonna valimisnimekirja eesotsas. Ollakse arvamusel, et valitud rahvaesindajat peaks saama tagasi kutsuda. Arvatakse ikka veel, et üksikkandidaatidel on reaalseid võimalusi valituks saada. Ei hakka siinkohal neid kõiki lahkama.

Kuid on ka põhjendatud nurinaid. Esimesena nimetaksin olukorda, kus valitsuskooalitsioon üldjuhul ei esinda valijate enamust, tingituna kõrgeast valimiskünnisest, ja et parlamendi ukse taha jäävate erakondade kandidaatidele antud hääled lähevad prügikasti. Teisena nimetaksin, et valija ei saa aru, kes valitud isikutest just teda RK-s esindab. Miks on lubatud 101-le RK liikme kohale ühel erakonnal esitada 125 kandidaati? Isegi kui oleks võimalik, et üks erakond võidaks kõik parlamendikohad, on 24-le fataalselt määratud pika ninaga jääda. Samal ajal on 125 kandidaadi kautsjonisumma

Tagasi loo

Sokratesel on pruunid silmad. Koeral on pruunid silmad. Järelikult on Sokrates koer. Mõtlemissõna seisneb selles, et predikaadi – pruunid silmad – mahtu lülituvad nii Sokrates kui ka koer osaliselt, s.t predikaat ei ole jaotatud. Eesti avalik mõte kubiseb loogikavigadest, sest oodatud tulemus, mida faktid ei kinnita, on ette antud.

KARL LUST
SDE liige

Substants ja aktsidentsid

Toodud näites ei tehta järeldus mitte asja põhiolemusest ehk substantsist lähtudes, vaid aktsidentsi ehk juhuslike, korduvate ja ebaoluliste tunnuste põhjal.

Aino Järvesoo unistus – igale Eesti lapsele 1000 krooni –

laideti parempoolsete poolt maha, tuues ettekäändeks, et vanemad võivad raha maha juua ja lapsed suitsu osta. USA lahendust – talongid – peeti savisaarlikuks. 2012. aastal kärbiti absoluutses vaesuses viirelevate laste toetusrahasis veelgi.

Tallinna tasuta ühistranspordi üle arutledes kõnelesid ühed liiklusolukorra, õhukvaliteedi ja lihtrahva elujärje parandamisest, teised – juhuslikest kõrvalmõjudest ehk epifenomenidest, mida on tuhandeid, nt bussiradade tähistamine. Teede ehitamise ja korrashoiu kulud on lausa astronoomilised, aga samal ajal puudub Eestis erandlikult automaks ja luksusautode osatähtsus tänavapildis on üks maailma suuremaid. Autostumisel on piirid ja alternatiivseks lahenduseks oleks metroo ehitamine, kuid selleks on meie

pealinn liiga väike. Asi pole selles. Tallinna linnavalitsuse igapäevase mustamise ja halvustamise taga on kadedus hea valitsemise pärast, sest ülejäänud Eesti sureb välja (vrld. rahvaloenduse tulemused). Kui ei osata ise elada, tahetakse ka teiste elu ära rikkuda.

Väär mõttekäik

seab ka õiged faktid vääraste seoses. Sellisel juhul tundub mõttevahetus mitte tulutuna, vaid suisa kahjulikuna. Alles hiljuti kuulis siinkirjutaja väidet: ENSV kestab edasi, sest Eesti Vabariigi taastajate seas oli jälle Lauristin. On jame viga seostada inimest, tema võlu, moraali vms tema väidete või poliitika õigsusega. Winston Churchill pidas Stalinit geeniuseks ja õigustas Baltikumi anastamist, Lenin aga tunnustas näiteks Eesti iseseisvust, soovis Venemaal kaotada kirjaoskamatus jm. Äärmuslaste arvates oli nõukogude ajal ka hea olnud halb: halb olnud tasuta haridus ja arstiabi, halb oli laste igakülgne arendamine (suvine töötamine, lastelaagrid), halb olnud katõõtjate väga kõrge sotsiaalne tur-

AUTO INIMESEST TÄHTSAM:
Teede ehitamise ja korrashoiu kulud on meil astronoomilised, kuid samal ajal puudub Eestis erandlikult automaks ning luksusautode osatähtsus tänavapildis on üks maailma suuremaid.

valisus, pensionid, kõrgkultuuri riiklik doteerimine. Tavapärase viga on Euroopa sõjajärgse ja nõukoguliku sotsialismi samastamine. Suhtelisena õeldu aetakse segamini absoluutsena õelduga ja vastupidi. Eesti praegust äärmusliberalismi õigustatakse maailma pöördumisega suunas, mille taga on kapitalismi üldkriis ja Puna-Hiina edu. Eliidi edu näitab meedia kõigi

võiduna. Tallinna TV-le kuluvast rahast leiavad kriitikutud katet pealinna kõigile kulu- tustele. Juhuslike ja erandlike ebakohti Tallinna elus võimendatakse ning näidatakse kui reeglipäraseid. Tagajärg seostatakse eelnenu- ga, mitte põhjusega.

Vigase mõtlemise taga on aga vigane ühiskond ja sellest võrsuv pimestav egoism.

Olemus ja nähtumus

Siinkirjutaja ema mälus püsis ta elu lõpuni mälestuskild ühest 1930. aastate lõpul Tallinna kohvikus nähtud stseenist: ühe elitaarse gümnaasiumi tütarlaps töusis lauast ja virutas tooli vastu põrandat, sest tema lauda oli julunud istuda pisut kehvema kooli kasvandik. Sellest nähtus Eesti toonase ühiskonna olemus – jagunemine vaenulikeks kihtideks ja

huvita

ka suurele erakonnale ränk valimiskulu, vasttekinud erakonnast rääkimata. Ja milleks seda kautsjoni üldse vaja on? Olgugi et valimistel riigi territoorium jagatakse tosinaks valimisringkonnaks, on kohalikud inimesed ja huvid alaesindatud.

Kuidas olukorda parandada?

Võiks jätkata nurisemist. Aga vaadake, kuidas olukorda parandada saaks. Nagu eelpool märkis, on igal valimisviisil puudusi. Paljudes riikides on kasutusel segasüsteem proportsionaalsest ja isikuvalimise süsteemist (viimati leidis niisugune kasutus Gruusias ja Leedus).

Mida segasüsteem võiks endast kujutada? Seda, et 101-st RK liikmest 51 valitakse kehtiva valimisviisi alusel, aga ühesainsas üleriigilises valimisringkonnas (nii nagu valisime viimati Europarlamendi saadikuid) – erakonnanimikirjade järgi. Igal valijal on 2 häält. Esimese annab ta üleriigilises valimisringkonnas erakonnale, mis on talle meele järgi. Teist kasutab valija ühes 50-st ühemaandilise valimisringkonnast oma elukohas, kus oleks valijate nimekirjas ca 20 tuhat kodanikku. Valimised võidab see kandidaat, kes saab igast konkurendist vähemalt ühe hääle rohkem. Kandidate võivad nii erakondade ridadesse kuuluvad kui ka mittekuuluvad kodanikud.

Mis muutuks? Kohalikel ja üksikkandidaatidel tekiks reaalne võimalus valituks saada ning kohalike huvide eest

seista. Iga valija teaks üht Riigikogu liiget, kes on tema esindaja.

Väheneks valimistel välireklaami osatähtsus, sest väikeses valimisringkonnas tuntakse inimesi selletagi. Valimisvõitluse käigus tõuseks inimestega otsese suhtlemise tähtsus. Kui kehtestada ka valimiskulude ülempiir, kui teeksime rõhuasetuse valimiskampaania ajal väitluskohtumistele ja ERR-i infokanalid oleksid osalistele võrdselt kättesaadavad, võiks loota positiivseid muutusi meie poliitikataevas.

Millele ma loodan?

Et lõpeks ühe maailmavaate võimumonopol. Et avaneks tee muudatustele. Et valitsus ei saaks vastata inimeste vajadustele sõnadega: *mõistame olukorda, aga raha ei ole*. Riigi tuludepoole kasvatamiseks prooviksime ära astmelise tulumaksu ja luksuskaupadele käibemaksu tõstmise. Viiksimisse lastetoetusmaksu, mida maksaksid kõik tuluteenivad kodanikud, nii mehed kui ka naised alates 25. eluaastast, kel ei ole lapsi ega kasulapsi või kes ei maksa kellelegi alimente. Järeltuleva põlvkonna vajaliku arvukuse kujundamine on vanast peast pensioni saamise garantii ka neile, kes ise ei ole olnud võimelised lapsi saama.

Maailmapraktikast on teada mitmesuguseid viise raskesse olukorda viidud rahva toetuseks solidaarsuse mõiste rakendamise kaudu. Otsigem eeskujuna näiteks Saksamaa Liitvabariigi või Soome sõjajärgsetest sammudest.

Leedu valis suuna muutustele

Algus esilehel

Jõuliselt värvika valimiskampaania korraldanud Tööpartei liider Viktor Uspaskihh on rõhutanud, et tahab märgatavalt tõsta leedulaste miinimumpalka ning asuda läbirääkimistesse Venemaa gaasikontserniga *Gazprom* uute ostuhindade osas. Leedu sõltub suurimal määral energia- ja gaasitarbetest Venemaalt. Parempoolsel koalitsioonil oli aga võimatu Moskvast hinnaalandust saavutada.

Uspaskihh on rõhutanud, et leedulased ei peaks energia eest maksma rohkem kui eestlased ja lätlased.

Ajalehele *Izvestija* antud usutluses märkis Uspaskihh, et tahab kõigekülgsest arendada suhteid Venemaaga, rõhutades samas, et Leedu kuulub ja jääb kuuluma Euroopa Liitu. Atomielektrijaama ehitamise küsimuses tahab Tööpartei liider ettevalmistustööd jätkata ning eesmärgi täpsustada. Uspaskihh ja ka sotside liider Algirdas Butkevicius ei välista, et selles erakordselt olulises küsimuses tuleb korraldada veel üks referendum.

Järjepidevus strateegilistes küsimustes

Tööpartei, sotside ning erakonna „Kord ja Õiglus“ liidrid lubasid pärast edukat esimest valimisvooru üksteise kandidaate kõigi teiste pretendentide vastu otsustavas voorus toetada. Võimalik, et see lubadus pärast põhjalikumat analüüsi unustatakse. Pole nimelt võimatu, et Tööpartei eelistab koaliti-

VALIJA OTSUSTAB: Välispoliitika Instituudi esimees Andres Kasekamp halvustas 22. oktoobril ETV saates „Välisilm“ leedulaste otsust eelistada Tööparteid. Kasekamp ei suutnud mõista, miks leedulased toetasid populistide. Demokraatlikus riigis peab aga olema valijate otsus püha ega tohiks olla parastatav, eriti veel võõrriigi „analüütiku“ poolt. Pildil kaaluvad Vilniuse valijad, keda parlamendivalimistel 14. oktoobril valida.

siooni koos Kubiliuse parteiga ja liberaalidega. Seda juhul, kui Tööpartei oleks juhtiv erakond.

Samas on täna veel Euroopa parlamendi liige Viktor Uspaskihh andnud mõista, et tema isiklikult eelistaks valitsusjuhi ametile majandusministri portfelli. Mis saab aga siis, kui valimiste teine voor toob üldvõidu hoopis Andrius Kubiliuse erakonnale?

Leedu president Dalia Grybauskaitė saab oma otsuse peaministri kandidaadi osas teha alles pärast lõplike valimistulemuste selgumist. Seni on ta rõhutanud, et ootab uuel koalitsioonil järjepidevust strateegilistes küsimustes. Nii mõnedki algatused ja refor-

mid tervishoius, sotsiaalsfääris, korruptsioonitõrjes ning energiajulgeoleku alal jäid Kubiliuse valitsusel pooleli.

Riigipea ootab, et neid reforme jätkatakse, olenemata koalitsiooni koosseisust, teades, et Leedust saab 2013. aasta teisel poolaastal Euroopa Liidu eesistujariik.

Meelelahutajad ja staarikesed pörsid valimistel

Ja veel üks kinnitus pealkirjaliku adekvaatsusele. Senisest tõsisemalt oma rolli suhtunud Leedu valija seekord ei toetanud riigis tuntud ja koguni kuulsaid meelelahutajaid ning sportlasi.

Valusaima valimiskaotuse sai mõne aasta eest poliitikasse siirdunud ülipopulaarne kohalik meediastaar Arunas Valinskas, kes mõnda aega juhtis Seimi tööd. Oma tänast mandaati ei suutnud uuendada ka Leedu üsna tuntud raadio- ja telemees Antanas Nudzinskas. Sama saatus tabas juba esimesel katsel meeolulauljat Liveta Kazlauskienet.

Senisest tõsisema rahvavaliku tegi auga läbi tänase Leedu üks rahvusvaheliselt kuulsamaid ooperilauljaid, ka muusikalides ja operettides menukalt esinev bariton Vytautas Juozapaitis.

Aeg näitab, kas ta poliitikuna on asjalikum kui need, kes valimistel pörsid.

gika juurde

klassideks –, mida ei suutnud siluda ka massiivne rahvusühisuse propaganda. Tegelikult suhted andsid end võikal kombel tunda ka Stalini ajal. Praegune Eesti on 1930. aastate Eestist aga hoopis ebaõiglasem ja ebavõrdsem. Jõukad ei salli vaeseid, kes kannatavad talumatult häbi oma staatuse pärast ja on elust välja tõrjutud. Mõlematel on piinlik ja üksteist püütakse vältida.

TTV „Meedia keskpunkt“ (21.03.2012) märkas, et korralikke reisijaid häirivad räpased kaassõitjad on meie kaasmaalased, kelle viletsus tuleneb eeskätt meie parempoolsetest valikutest ja valituse parempoolsest poliitikast. Tartu Postimehes aga on tehtud ettepanek sihukesi mitte ka supikööki lubada. See oleks kahtlemata lõplahendus mõne konkreetse inimese jaoks, kuid liberaalne turumajandus toodab uusi asotsiaale lakkamatult juurde. Parempropagandal on õnnestunud Tallinna busside vastu üles ässitada autoomanike eedus ja mugavus, kuigi liiklusolukord pole teistes Euroopa pealinnades enamasti parem.

Vasak- ja parempoolsus

on nime saanud paiknevuse järgi Suure Prantsuse revolutsiooni aegse seadusandlikkuse kogus. Esimesena mainitud pooldasid demokraatiat ja kapitalismi, teised – absolutismi ja feodalismi; vahepeal asus nn soo.

Praegune Eesti on 1930. aastate Eestist aga hoopis ebaõiglasem ja ebavõrdsem. Jõukad ei salli vaeseid, kes kannatavad talumatult häbi oma staatuse pärast ja on elust välja tõrjutud.

Tänapäeva vasakpoolsetele on oluline reaalne inimene kui ühiskonnaliige. See arusaam väljendub raha mahutamises inimkapitali. Sellest tulenevad nii majandusedu kui ka elamisväärne elu. Parempoolsed kaitsevad rikkaste klassihuve, peitudes majanduse prioriteetsuse püha loosungi varju. Selline arusaam oli juba majandusteoduse materialismi rajaja Karl Marxi meelest järelelihtsust. Temal oli eesmärgiks inimese areng.

Kommunistid ehitasid 70 aastat eelisjärjekorras ühiskonna materaal-tehnilist baasi, ohverdades inimese ja tema headuse. Eestis kisub olukord veel räigemaks – ettevõtja Jaak Nigul peab ka arste ja õpetajaid „kuluinimesteks“. Abdul Turay kiidab Postimehes (04.04.2012) Austria

majanduskoolkonda ja Eesti austerlasi: „Austerlastele meeldib Eesti, sest siin on väikesed pensionid, väike miinimumpalk, väikesed töötuhvitised ning väike palk nii õpetajatel kui ka avaliku sektori töötajatel.“ Ideaalne oleks kõik toetused alates pensionist kaotada, leiab Turay.

Demokraatia ja totalitarism

Üheks poliitilise demokraatia puudumise tunnuseks on alati olnud parlamendi tühine

võim ja madal maine, mida „õukonnameedia“ igal võimalusel ainult allapoole kisub. Koalitsioon ja opositsioon on tavaliselt risti vastupidistel seisukohtadel, mis loogiliselt võttes ei saa korraga õiged olla, küll aga saavad olla väärad. Riigikogu Keskfraktsioonist lahkujad toidavad rohkem enda egoismi kui kaitsevad oma valijate huve.

Rahval on kohustus vastutada oma valede valikute eest, kannatades halva valitsemiseta järgede all. Poliitikast põgenemine toetab kehtivat võimu ja selle vigu.

Keskerakonna ja Savisaare sataniseerimise (Woland!) varjus on juba suurem osa Eesti rahvuslikust majandusest maha parseldatud ja nüüd on loovutatud ka tuntav osa suveräänsusest, mille Rahvarinne ja Vaino Väljas meile kätte võitlesid. Rahvaliidul õnnestus allkirju kogudes takistada elektijaamade mahaparseldamist. Nüüdseks on saanud vaikiv ajastu ja totalitarism hakkas end avalikult ilmutama. Rahvarinde ja Savisaare valituse aegset vabadust ei tihka enam keegi meenutada – see on üks nende

põlgamise põhjusi. Paremaäärmuslased kõnelevad majandusest juba ammu kui inimesest ja ühiskonnast lahutatust, s.t abstraktselt ja väljaspool eetikat. Teistsugune mõtlemine on olnud moraalselt lubamatu. Õpetajad on oma protestiaktisioonidega püüdnud Eesti valitusele selgeks teha, et missioonitunde eest ühtegi arvet ei maksa. Meie kaadrisõjaväelased lahkuvad, et teenida isamaa asemel raha. Siinsed vene noored on sihid seadnud Läände. Meie meedikud on pettunud oma töötasus... Kõik need on aga „kulu-ministrite“ probleemid.

Ihu ja vaimu

vastandamine on väär – subjektiivne ja maailmast lahutatud. Mõned on pidanud Euroopa mõtelloo mustadeks päevadeks neid, mil hästi toitunud ja kümme tundi maganud Prantsuse filosoof Rene Descartes kamina ette mugavasse tugitooli mõtlema ja arutlema istus. Nii istudes jõudis tajarel-duseni, et ülim reaalsus on mõtleja ja kahtlev substans Mina – ainus, milles kahelda ei saa. Mõtlemise reeglipära-

suse tagavat Jumal. Meil teeb selle töö ära peavoolumeedia. Sel ajal, kui Descartes mõtles mõtlemisest ja Academia Gustavianas arutleti hinge surematuse üle, tegi nälgiv ja kuulekas eesti talupoeg ränka füüsilist tööd, suutmata kuninga poolt peale pandud koormisi täita ning mõisnikku küllalt vihata. Aga võimude arvates olid talupojad süüdi patuses. Eesti maamehele oli aga esmaseks reaalsuseks ihu, mille olemasolu mõisatallis antav julm peks tal karvavõrdki kahelda ei lubanud.

Reaalse elu loogika käib üle mõtlemise omast. Prantsuse filosoof Maurice Merleau-Ponty väitis alul, et „ma olen oma ihu“. „Maailm ei ole see, mida ma mõtlen, vaid see, mida ma kogen.“ 1961. aastal kirjutatud „Nähtavas ja nähtamatus“ (e. k. 2010) esitab ta x-kujulise ristikujuundi, mis käsitleb läbipõimununa ihu ja vaimu, inimest ja maailma, nähtavat ja nähtamatut. Selline arusaam pärineb heaolühiskonnast, mille kestmise eest praegu paljud eurooplased ja ameeriklased võitlevad.

Tallinn 10130 Toom-Rüütli 3/5

www.kesknadal.ee

Ikka vanaviisi edasi. Kui kaua veel?

13. oktoobri Õhtulehest lugesime: "Loviise rääkis mitu korda, et see kaev on eluohulik." Rääkis, mitu korda. Ka mina rääkisin (kirjutasin) mitu korda Õhtulehele, pärast seda, kui ühe tütarlapse surnukeha leiti kaevust, kus ta pikemat aega oli olnud, ja prokuratuur uurimise lõpetas, põhjendusega, et süüdlast ei tuvastatud.

Nüüd hukkusid kaaneta kaevu kukkudes Valgamaal Hummuli vallas Alamõisa külas 73-aastane Loviise ja tema koer. Kus on järgmine ohver?

Seda küsimust on korduvalt esitatud Kesknädalas. 12. septembril ilmus selles lehes lugejakiri "Kaevudele kate peale ja ohtlikutesse kohtadesse piirdeade ette". 19. septembril avaldas Kesknädal samateemalise lugejakirja "Lokkab kuritegelik korralagedus". Millise pealkirjaga peaks jätkama sel teemal, kui inimesed ja loomad hukuvad lahtistesse kaanteta kaevudesse kukkudes?

12. oktoobril pidi Hummuli vald piirkonnavanem Aleksander Zemskovi sõnul kaevule, kuhu uppus vanaproua koerakesega, betoonkaane peale panema. Ilmselt on nüüd ka need kaevud kaantega kaetud, kuhu varem on sisse kukutud. Kohutav küll, kui iga eluohuliku objekti likvideerimine saavutatakse looma või inimese elu hinnaga.

Just niikauaks jääb lokkama see kuritegelik korralagedus, kuni nende kaanteta kaevude (surmalõksude) olemasolu eest keegi konkreetselt ei vastuta.

Eestis pole peremeheta maad ega metsa – siin on kõik kellegi oma. Iga maaomanik peaks teadma, millises olukorras tema maa on ja mis sellel asub.

Ei mäleta paljukirjutavast Nõukogude ajast ühtegi sellist juhtumit, kus keegi oleks kaaneta kaevu kukkunud. Kujutan vaid ette, et kui selline õnnetus oleks kusagil aset leidnud, jäänuks see kindlasti ainsaks. Tollal kehtis kord, et iga kuritegu või rasket tagajärge põhjustav või soodustav tegur või olukord kõrvaldati.

Jaak Laidla Harjumaal

Täienduseks ühe maa-arsti märkmete

Ajakirjanduses meie tänase tervishoiusüsteemi kohta ilmuv on sageli liiga demagoogiline ja ümmargune. Eriti veel kutseliste poliitikute kirjaloode. Nüüd lugesin Madis Veskimägi „Ühe maa-arsti märkmeid“ (EPL 4.10.2012). Nende autor on minu perearst. Olen temaga 100% nõus: *Turumajandus toob meditsiinis kaasa suure raiskamise. Eesti vajaks 80-100 riiklikku tervisekeskust, kus arstid saaksid palka.*

Päevast päeva pestakse meie ajusid müüdiga, et turg, konkurents korrastavat majanduse. Veel vähem kehtib see arstiabi saamise kohta. Konkurents ainult raiskab meie nappe ressursse – raha ja tööjõudu. Kuuldavasti olevat suurhaiglate juhatustes ja nõukogudes palgal ka selliseid, kellel pole isegi algteadmisi arstiabi korraldamisest.

Tervishoiusüsteem pole tavaline äritegevus, kus ainsaks peaesmärgiks suure kasumi kerge saamine, vaid peab kindlustama igale abivajajale kohese arstiabi. Arstiabi aga ei sarnane ostetavate teenuste või kaupadega, mille saamine võib venida, – arstiabi on sageli vaja kohe. Riik ja valitsus, kes vähegi hoolivad oma inimestest, peavad korraldama riigi poolt juhitava riikliku arstiabi kättesaamise. Seda ei taga õhukese riigi filosoofia. Oleme jõudnud niisuguse „õhukese riigini“, kust võtavad omakorda matti paljud kahtlased tegelased.

Igasse maakonda tuleb rajada 2–3 korralikku tervisekeskust, kus töötab riigilt palka saav personal.

Ei saa pidada normaalseks, et kohalik perearst peab olema FIE. Mitmeid muid teenuseid võivad pakkuda FIE-d, kuid maa-arstid peavad olema riigipalgal. Siis maarahval kindlasti paraneb arstiabi kättesaadavus. See vähendab ka seniseid mõttetuid kulutusi. Tervise-

keskused müüks ka ravimeid. Mina elan perearstist 17 km kaugusel, aga ravimi kättesaamiseks pean sõitma 70 km kaugusele. Buss Pärnusse väljub kell 06.30 ja tagasi jõuan 14.20, kahe-otsa-pilet maksab 4.70 euri. Palju poleemikat on selle kohta, kust leida arstiabile täiendavat raha. Pakun välja kaks võimalust:

1. Väljamakstavad dividendid tuleb maksutada sotsiaalmaksuga. Dividendide senise väljamaksmise juures esineb väga palju „skeemitamist“. Need dividendid on loodud tavalise tööinimese tootva tööga. Kas on tehtud arvutusi, kui palju dividendide maksustamine tooks raha tervishoiule juurde?

2. Ravimikaubandus, nii hulgi- kui ka jaemüük, on vaja koheselt riigistada. Kas valitsusel on andmeid või hinnangut selle kohta, kui suur on Eestis ravimikaubanduse brutokasum igal aastal? Apteekide juurderajamine linnadesse tuleb lõpetada. Kunagi oli Haapsalu linnas kaks apteeki, ja kõik said omad rohud kätte. Mitu apteeki on nüüd Haapsalus? Palkade osas ei oska rohkem soovitada, kui et hooldusõdede (=sanitaride) palk on vaja kahekordistada. Nende töö on raske, nii füüsiliselt kui ka vaimselt.

Eestimaa rahva enamus jääb lootma ja ootama seda, et meie palgalised poliitikud arutaks need ettepanekud rahvaga läbi ja asuks olukorda veidigi paremuse poole muutma. Senisel kursil jätkates ootab meid pankrot. Praegusest olukorrast võib veel leida pääsetee, kui valitsus pöördub nõoga oma kodanike poole. Kahjuks kardan, et valitsus, kes on globaalse rahavõimu käpa all, teeb otsuseid ainult selle kasuks.

Manivald Müüripeal, 81-aastane pensionär Varblast, Pärnumaa

Ääremaalased jäävad abita

Riigikogu ja valitsust võime sarjata päevast päeva seoses sellega, et igal aastal on neil võimalus seaduses ette nähtud korras hakata suuremat palka saama. See on juba nagu selline "suusoojaks" pahandamine, sest nurisemisest pole ju mingit tolku. Hoopis tõsisem probleem on see, kui riik ei suuda või ei taha eraldada rahasid politseile, päästeametile ja kiirabile. 25. septembril oli ühes tele-saates juttu sellestki, et kusagil Hanila kandis polevat politsei kohale sõitnud ja soovitanud kurjategija kohta uurida asja naabritelt. Kui politsei sellise käitumise kohta uuriti asja, selgus, et politseil nappivat rahalisi võimalusi, et kaugele ääremaa-kanti sõita inimesele appi tema probleemi lahendamaks.

Mis saab siis, kui juhtub kusagil maa-

külas tulekahju olema või mõni inimene vajab kiirabi? Kas tõesti põleb mõni hoone maha lihtsalt sel põhjusel, et tuletõrjel pole rahalisi võimalusi kohalesõiduks? Samuti võib mõnel juhul mõni kole õnnetus ja ta võib vajada kiirabi. Kas rahalised mured hakkavad varsti ka päästeteenistuse ja kiirabi tööd segama?

Miks maksab siis töötaja makse riigikassasse, kui pole võimalik tagada ääremaade rahvale kiiret abi politseilt, päästeametilt või kiirabil? Kas maa-inimene polegi inimene, et talle ei tulda vajaduse korral enam abi osutama?

Hillar Kohv Viinahaualt, Tori vallast, Pärnumaalt

Valitsus ja arstid vastamisi

Eesti valitsus on venitanud arstidega peetavate läbirääkimistega, et ajada tava-kodanikud (valitsejate arust: pööbel) arstide vastu vihaseks. Rikkurid ja valitsejad on juba ammu erameditsiini üle läinud ega taha selle laiendamise võimalust ära kasutamata jätta. Arstide hea elujärje näitamiseks võetakse arvesse ka eraarstide palku, aga nemad ju ei streigi ja on valmis streigimurdjateks hakkama. Valitsusel pole tegelikult sooja ega külma meie arstidest ja patsientidest. Kui isamaalased koos respublikaanidega olid nõus sulidele Venemaalt elamislube müüma, mis see siis ikka on pooled eesti arstid, õed ja hooldajad asendada veel odavamate Vene ja Ukraina arstide jm tööjõuga. Reformiparteilaste jumal on raha ja rahal pole rahvust. Nii et rah-

vasterändamisele on tee lahti tehtud — juba tuuakse lehtedes näiteid, kui vähe ikka teenivad oma kodumaal Ukraina arstid ja keevitajad.

Ent meie arstidele, politseinikele, õpetajatele, päästjatele jt öeldakse, et riigil raha pole. Aga kes tegi riigi õhukeseks, alandades tulumaksu 26 protsendilt 21-le ning vabastades välispangad ja -firmad tulumaksust? Eks ikka ise, eelkõige Reformierakond. Eestis tuleks tõsta tulumaks (vähemalt) 25 protsendini ning välispankadelt ja -firmadelt võtta tulumaksu vähemalt pool sellest, mis nad oma emamaal niikuini maksavad, samuti alandada käibemaks 20-lt 18 protsendile.

O. Tamm, Tallinn

Eesti – Euroopa reservaadiks!

Eesti rahvuse kujunemine sarnaneb põhijoontes teiste Euroopa rahvaste kujunemislooga. Erinevuseks vaid, et meil on protsess olnud aeglasem. Teadagi – ajaloolistel põhjustel.

Meie iseseisvuse hind

Kolm korda on Eesti rahvas tõusnud ja kolm korda langenud. Viimane langus, praegune, jätab siiski väikese lootuse. Missuguse, sellele pole veel vastanud ükski partei.

Endastmõistetavalt peame end eestlasteks. Aga kas me seda ka tegelikult oleme? Tundub küll, et oleme ikka veel see isepäine maarahvas – maa ja selle rahvas —, kes end nõnda nimetades tõmbas piirjoone endi ja kõige võõra vahele. See on olnud meie ainus identiteet. Meile pole eriti oluline keel, mille Kristjan Jaak

Peterson maast üles korjas, ega ka nimetus „eestlased“ (estid), nagu meid iidsetest aegadest teised on nimetanud. Oma asuala piiridegi suhtes oleme pigem leplikud, kui sõjakad. Meie ühistunne (paisugugi see mõnikord Koidulauliku kandlehelideks, Juhan Liivi murelauludeks või suureks kooslaulmiseks) on pigem võlts ja igatsuslik kui tegelik. Nagu ka viimane, laulev „revolutsioon“ ja praegune tegelikkus.

Mis kõige ehmatavam – eesti rahva suurim taandareng pole toimunud võõra võimu all, vaid iseseisev olles. Olgu, oma esimese riigi kaotasime välisel survele. Aga ärgem unustagem, et meie juhid aktiivselt ja rahvas passiivselt aitasid sellele kaasa! Nüüd, teises iseseisvuses, oleme 20 aastaga sündimatute ja välja-

rännanutena (juba öeldakse – evakueerituna) kaotanud 200 tuhat eestlast. See on siis meie iseseisvuse hind! Keda süüdistada?

Purjus juhid, nõidusenes rahvas

Majandusetut, ühiskonnatut, lootusetut väikeriiki juhivad purjus juhid. Purjus võimust ja vastutamatuset.

Loomulikult on ministrite (rahva teenrid!) ainus eesmärk mitte teenida rahvast, mitte suhelda rahvaga. Meil siin Eestis. Sestap on tuumikministrid, aga ka teised, läbinud põhjaliku PR-koolituse: peaminister, kes ditürambides nõrk, valetab otse ja jõhkral; sotsiaalminister, vastupidi, vajutab klõps! jutumasina nupule, ja kuulaja rambistub; rahandusminister nopib siit ja

sealt, mängib askeesile, kasi-nusele, elukarmusele.

Rahvas aga vaatab seda kõike pealt, viibides letargias, nõidus-unes.

Millestki tuleb loobuda – kas nõidusunest või elust? Või hoopis võltsuhkusest, et suudame olla iseseisvad, et suudame olla riik?.. Võib-olla on riik meile see võõras, millega me ei suudagi harjuda? Võib-olla oleme riigiks liiga väikesed?

Rehielamud taas ausse!

Venemaa alla me enam ei taha. Aga kas tema meidki tahab? Ükski teine riik ei taha enam ka protektoraadiga jännata. Siiski-siiski... Kui praegune võlts-Euroopa tahaks tõesti olla humaanne, kultuurne ja kokkuhoidev, siis ta võiks Eesti (vahest teisedki Balti riigid?)

võtta oma reservaadiks. Mida haldaksid UNESCO ja riikide nõukogu.

Eesti oma arhailise Euroopa rahvaga, Kihnu ja Setuga, Saare- ja Hiiumaaga, pagana- ja vanusulistega, puhta looduse ja metselajatega annaks küll reser-vaadi mõõdu välja. Oleksime maheviljelejad ja allhanketegi-jad. Meil poleks tarvis valitsust, sõjaväge ega põlevkivipõletamist. Raha pensionideks ja sotsiaalhooldeks saaksime suurenenud turismist; vahest (patt küll!) ka Euroopa toetusrahadest, nagu praegugi. Kes tunneb alaväärsuskompleksi, see rändab välja, või tõmbub rehielamusse, peaaegu nagu praegugi.

Ants Metsla Väandra, Pärnumaa

Kui kaua jätkub meie kannatuste tee?

Kõik meediakanalid andsid teada, et mõõdukas 20 aastat Mart Laari esimese valitsuse ametisseastumisest 1992. a. oktoobris, mil riik seisis teelahkmel ja kõik näis võimalik.

Soovides Laarile head paranemist, tuleb siiski tähelepanu pöörata ka sellele, millised valikud noore peaministri juhtimisel tollal tehti ja millist mõju need meile veel nüüdki avaldavad.

Teadupärast tuli Isamaa Laariga etteotsas võimule mitmetähendusliku loosungiga „Plats puh-taks!“ Ühe ropsuga tõrjuti riigi juhtimisest eemale palju võimekaid ja kogemustega inimesi, aga sama hooga pühitati minema ka hulk rahvuslikku rikkust. Korrutati üha, et riik on halb peremees ja kõik riigile kuuluv tuleb maha müüa. Võileivahinna eest läksid erastamisele suured ettevõtted, mis müüdi välismaalastele, et need saaksid hiljem maksuvabalt eestlaste töövilju riigist välja toimetada.

Kogenematu poliitikuna asus Laar siinmail rakedama USA majandusteoreetiku Milton Friedmani õpetust, muutes eestlased laborirottideks, kelle pealt teistel hea vaadata, mida tasub järgi tehajamillest hoiduda.

Friedmani teooria oli varem Mehhikos ja Argentiinas täiesti läbi kukkunud. Need riigid sattusid pankrotti ja viisid rahvad vaesusse. Laar teadis seda, kuid teda kannustasid suured, ka isiklikud huvid. Täna sekkub juba manalamees Friedman olnud kuuldavasti isegi üllatunud, et keegi riskis tema teooria täies mahus ühes riigis ellu viia.

Selgus aga, et majandusest riigi väljalülitamine ja vaid turu meelevaldal jätmine on viga. Maaelu on kaoses, seal pole enam ei riiki ega turgu. Taevani kiidetud ühetaoline maksusüsteem on rikastele küll kiiduväärne, kuid miks põgenevad eestlased siis tööle riikidesse, kus tulumaksul on mitu astet?

Raske on mõista seda libedat kiituste karusselli, millega ülistatakse Laari ja Isamaaliitu. Valimiste eel pole nad ju jaganud kandvaid lubadusi, vaid pigem VALET. On mille üle mõelda, lugupeetud valijad!

Toomas Paur Lõuna-Eesti

Tuhat väikest neegrit rabasid kord tööd...

Eile läks riigieelarve Riigikogu saalis esimesele lugemisele. Ees on tulised väitlused ja võib-olla isegi ööstungid. Riigieelarve planeeritakse vastu võtta detsembri alguses.

24. septembril avaldas portaal E24 artikli, kuidas raamatupidamisliku otsusega kergitas Eesti tänava riigieelarvet hoobilt miljardi euro võrra. Nimelt muudeti riigieelarvet nii, et selle ühe eraldiseisva blokina tuuakse nüüd välja ka edasiantavad maksud ja maksed, mida varasema tava kohaselt riigieelarves ei kajastatud. Maksude kogusumma ongi 1,03 miljardit eurot. Rahandusminister Jürgen Ligi sõnul kergitas 2013. aasta riigieelarve mahtu ka see, et lisaeraldistest suurendati kõigi ministriumide haldusalade palgafondi 4,4 protsendi ehk 29,2 miljoni euro võrra.

Selle uudise peale saatis Nõmme Raadio pikaegne juht Margus Lepa loo, mis kujundlikult annab edasi, kuidas riigieelarve maht üha suureneb riigiametnike endi kaudu. „Ka oma kõige võikamas unenäos ei osanud ma arvata, et just selle loo järgi tõesti meie riigieelarvet suurendama hakatakse...“ tunnistab Margus Lepa Kesknädalale saadetud kirjas. Avaldame Margus Lepa saadetud kujundliku loo muutmata kujul:

Tuhat väikest neegrit tegi kõvasti tööd ja sai valmis kümme tuhat ilusat asja. Need asjad müüdi hinnaga sada tuhat raha. Pool sellest maksti maksudeks. Riigieelarves kajastus asi nii:

	Palk	Maks	Summa
Neegrid	50000	50000	100000
Peajookim	25000	25000	50000
Abipeajookimid	12500	12500	25000
Aseabi-peajookimid	6250	6250	12500
Riigieelarve maht: 187500.-			

Maksuraha 50 000.- läks Peajookimi palgaks ja pool sellest maksti maksudeks. Riigieelarves kajastus asi nii:

	Palk	Maks	Summa
Neegrid	50000	50000	100000
Peajookim	25000	25000	50000
Abipeajookimid	12500	12500	25000
Aseabi-peajookimid	6250	6250	12500
Eriaseabi-peajookimid	3125	3125	6250
Riigieelarve maht: 150000.-			

Siis avastas Peajookim, et Arenenud Maailmas armastatakse suuremahulisi riigieelarveid, ja Peajookim palkas eelarvesuurendustööle kaks Abipeajookimit, makstes neile palka oma makstud maksudest:

	Palk	Maks	Summa
Neegrid	50000	50000	100000
Peajookim	25000	25000	50000
Abipeajookimid	12500	12500	25000
Riigieelarve maht: 175000.-			

Lepa

Hoobilt suurenes maksude laekumine. Nii suurt riigieelarvet polnud keegi oodanud – majanduskasv missugune! Ja Peajookim tahtis olla veel tublim ning palkas kaks Aseabi-peajookimit, kellele maksis töötasu Abipeajookimite töötasust laekunud maksudest:

	Palk	Maks	Summa
Neegrid	50000	50000	100000
Peajookim	25000	25000	50000
Abipeajookimid	12500	12500	25000
Aseabi-peajookimid	6250	6250	12500
Riigieelarve maht: 187500.-			

Vahepeal avaldasid neegrid soovi oma palgaraha eest osta poolt omatoodetud kaubast. Selgus, et raha ja kaup peavad bilansis tasakaalus olema ja et neil tuleks poole omatoodetud kauba eest maksta nüüd mitte 50 000.-, nagu nad arvasid, vaid 93 750.- pluss muidugi vahendustasud ja riigile laekuv käibemaks. Neegrid küsisid sotsiaaltoetust. Peajookim ütles vaid: „Meie majanduskasv ei ole sotsiaaltoetuste maksmiseks piisav, tuleb töötajaid juurde palgata!“, ja palgati kaks Eriaseabi-peajookimit, kes said pisikest palka laekunud maksudest:

	Palk	Maks	Summa
Neegrid	50000	50000	100000
Peajookim	25000	25000	50000
Abipeajookimid	12500	12500	25000
Aseabi-peajookimid	6250	6250	12500
Eriaseabi-peajookimid	3125	3125	6250
Riigieelarve maht: 193750.-			

Maksude laekumine paranes 3125 raha võrra, kuid majanduskasv oli aeglasem kui eelmisel aastal. Ja neegrite toodetud kauba hind oli inflatsiooni tõttu tõusnud samuti 6250 raha võrra, makstes nüüd juba 193 750 raha...

Mis edasi?

TALLINNA TV 29. okt. - 4. nov.

ESMASPÄEV, 29.10

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
06:15 Aleksei Turovski lood, 14*
06:45 Mina, tallinlane*
07:15 Euroopa tee 9/13*
07:30 Kultuurimeeter*
08:00 Tallinn liigub*
08:30 Kas tohib?*
09:00 Suured helid.*
11:00 Kontserdijärgseid muljeid*
11:20 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
11:35 Aleksei Turovski lood, 14*
12:05 Mina, tallinlane*
12:35 Euroopa tee 9/13*
12:50 Kultuurimeeter*
13:20 Tallinn liigub*
13:50 Info TV
15:25 Kas tohib?*
15:55 Aleksei Turovski lood, 14*
16:25 Mina, tallinlane*
16:55 KAVA
17:00 OTSE: Korvpall.
19:00 TÄNA. Lühiaudised
19:05 Kaming suun
19:30 Pealinnapilt
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Kultuurimeeter*
21:00 TÄNA. Lühiaudised
21:05 Luubi all*
21:30 Jõhvi Balletifestival 2012.
22:00 TÄNA. Lühiaudised
22:05 Ameerika teismeline
23:55 KAVA
00:00 Korvpall*
02:00 TÄNA. Lühiaudised*
02:05 Kaming suun*
02:30 Pealinnapilt*
03:00 TÄNA. Uudised*
03:30 Kultuurimeeter*
04:00 TÄNA. Lühiaudised*
04:05 Luubi all*
04:30 Jõhvi Balletifestival 2012*
05:00 TÄNA. Lühiaudised*
05:05 Info TV

TEISIPÄEV, 30.10

05:55 KAVA
06:00 Korvpall*
08:00 TÄNA. Lühiaudised*
08:05 Kaming suun*
08:30 Pealinnapilt*
09:00 TÄNA. Uudised*
09:30 Kultuurimeeter*
10:00 TÄNA. Lühiaudised*
10:05 Luubi all*
10:30 Jõhvi Balletifestival 201*
11:00 TÄNA. Lühiaudised*
11:05 Ameerika teismeline*
12:55 KAVA
13:00 Kaming suun*
13:25 Pealinnapilt*
13:55 Info TV
15:55 Korvpall.*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiaudised
18:05 Emajõe Bluus 2012, 9. osa
18:30 Kultuurimeetri arhiivist.
19:00 TÄNA. Lühiaudised
19:05 Tallinlase tarbeks
19:30 Linnaosa lood
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Ühistegevuse pooltund
21:00 TÄNA. Lühiaudised
21:05 Helsinki - Tallinn
21:30 Vaba mõtte klubi
22:00 TÄNA. Lühiaudised
22:05 Vaba mõtte klubi jätkub
22:35 Miniseriaal*
23:15 Miniseriaal.*
23:55 KAVA
00:00 TÄNA. Lühiaudised*
00:05 Emajõe Bluus 2012, 9. osa*
00:30 Kultuurimeetri arhiivist*
01:00 TÄNA. Lühiaudised*
01:05 Tallinlase tarbeks*
01:30 Linnaosa lood*
02:00 TÄNA. Uudised*
02:30 Ühistegevuse pooltund*
03:00 TÄNA. Lühiaudised*
03:05 Helsinki - Tallinn*
03:30 Vaba mõtte klubi*
04:00 TÄNA. Lühiaudised*
04:05 Vaba mõtte klubi jätkub*
04:35 Miniseriaal*
05:15 Miniseriaal*

KOLMAPÄEV, 31.10

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Lühiaudised*
06:05 Emajõe Bluus 2012, 9. osa*
06:30 Kultuurimeetri arhiivist*
07:00 TÄNA. Lühiaudised*
07:05 Tallinlase tarbeks*
07:30 Linnaosa lood*
08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 Ühistegevuse pooltund*
09:00 TÄNA. Lühiaudised*
09:05 Helsinki - Tallinn*
09:30 Vaba mõtte klubi*
10:00 TÄNA. Lühiaudised*
10:05 Vaba mõtte klubi jätkub*
10:35 Miniseriaal*
11:15 Miniseriaal*
11:55 KAVA

12:00 OTSE: LV Pressikonverents
12:30 Tallinlase tarbeks*
12:55 Linnaosa lood*
13:25 Info TV
15:30 Ühistegevuse pooltund*
16:00 Helsinki - Tallinn*
16:25 Vaba mõtte klubi*
17:25 LV Pressikonverents*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiaudised
18:05 Emajõe Bluus 2012, 10
18:30 LV Pressikonverents*
19:00 TÄNA. Lühiaudised
19:05 Teeme ise
19:30 Meedia keskpunkt
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 OTSE: TeleTallinn
21:00 TÄNA. Lühiaudised
21:05 TeleTallinn jätkub
21:30 Linn ja muusika*
22:00 TÄNA. Lühiaudised
22:05 Tantsufestival*
23:30 Eesti parimad vibulaskjad*
KAVA
00:00 TÄNA. Lühiaudised*
00:05 Emajõe Bluus 2012*
00:30 LV Pressikonverents*
01:00 TÄNA. Lühiaudised*
01:05 Teeme ise*
01:30 Meedia keskpunkt*
02:00 TÄNA. Uudised*
02:30 TeleTallinn*
03:00 TÄNA. Lühiaudised*
03:05 TeleTallinn jätkub*
03:30 Linn ja muusika*
04:00 TÄNA. Lühiaudised*
04:05 Tantsufestival*
05:30 Eesti parimad vibulaskjad*

NELJAPÄEV, 01.11

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Lühiaudised*
06:05 Emajõe Bluus 2012*
06:30 LV Pressikonverents*
07:00 TÄNA. Lühiaudised*
07:05 Teeme ise*
07:30 Meedia keskpunkt*
08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 TeleTallinn*
09:00 TÄNA. Lühiaudised*
09:05 TeleTallinn jätkub*
09:30 Linn ja muusika*
10:00 TÄNA. Lühiaudised*
10:05 Tantsufestival*
11:30 Eesti parimad vibulaskjad*
KAVA
12:00 Teeme ise*
12:25 Meedia keskpunkt*
12:55 Linn ja muusika*
13:25 Info TV
15:35 Tantsufestival*
17:00 TeleTallinn*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiaudised
18:05 Emajõe Bluus 2012, 11. osa
18:30 Kultuurimeetri arhiivist.*
19:00 TÄNA. Lühiaudised
19:05 Päevakava
19:30 Inimeste lood*
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Kraami kaamera
21:00 TÄNA. Lühiaudised
21:05 Sügispealinn
21:30 Elu peeglis
22:00 TÄNA. Lühiaudised
22:05 Kuulives*
23:35 Ansambel Gravity*
23:55 KAVA
00:00 TÄNA. Lühiaudised*
00:05 Emajõe Bluus 2012*
00:30 Kultuurimeetri arhiivist*
01:00 TÄNA. Lühiaudised*
01:05 Päevakava*
01:30 Inimeste lood*
02:00 TÄNA. Uudised*
02:30 Kraami kaamera*
03:00 TÄNA. Lühiaudised*
03:05 Sügispealinn*
03:30 Elu peeglis*
04:00 TÄNA. Lühiaudised*
04:05 Kuulives*
05:35 Ansambel Gravity*

REEDE, 02.11

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Lühiaudised*
06:05 Emajõe Bluus 2012*
06:30 Kultuurimeetri arhiivist*
07:00 TÄNA. Lühiaudised*
07:05 Päevakava*
07:30 Inimeste lood*
08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 Kraami kaamera*
09:00 TÄNA. Lühiaudised*
09:05 Sügispealinn*
09:30 Elu peeglis*
10:00 TÄNA. Lühiaudised*
10:05 Kuulives*
11:35 Ansambel Gravity*
KAVA
11:55 Päevakava*
12:25 Inimeste lood*
12:55 Kraami kaamera*
13:25 Info TV
15:35 Päevakava*

16:00 Inimeste lood*
16:30 Kraami kaamera*
17:00 Sügispealinn*
17:25 Elu peeglis*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiaudised
18:05 Emajõe Bluus 2012*
18:30 Kultuurimeetri arhiivist.
19:00 TÄNA. Lühiaudised
19:05 Linnaliiklus*
19:30 Oma Valitsus
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Kultuurimeeter
21:00 TÄNA. Lühiaudised
21:05 Teeme ise*
21:30 Estica. Raevangla*
22:00 TÄNA. Lühiaudised
22:05 Meie igapäevane leib
23:15 Viva Oratori!*
KAVA
23:55 TÄNA. Lühiaudised*
00:00 Emajõe Bluus 2012*
00:05 Kultuurimeetri arhiivist*
01:00 TÄNA. Lühiaudised*
01:05 Linnaliiklus*
01:30 Oma Valitsus*
02:00 TÄNA. Uudised*
02:30 Kultuurimeeter*
03:00 TÄNA. Lühiaudised*
03:05 Teeme ise*
03:30 Estica. Raevangla*
04:00 TÄNA. Lühiaudised*
04:05 Meie igapäevane leib*
05:15 Viva Oratori!*
06:00 Info TV

LAUPÄEV, 03.11

07:55 KAVA
08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 TeTeVeke. Multifilmid
08:40 Päevakava*
09:05 Emajõe Bluus 2012*
09:30 Vaba mõtte klubi*
10:30 Kultuurimeeter*
11:00 Kas tohib?*
11:30 Pillimeeste klubi*
12:30 TeTeVeke. Multifilmid*
12:40 Päevakava*
13:05 Kultuurimeetri arhiivist*2*
13:35 Info TV
15:30 TeleTallinn*
16:25 Kas tohib?*
16:55 Pillimeeste klubi*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiaudised
18:05 Tallinlase tarbeks*
18:30 Elu peeglis*
19:00 Linnaosa lood*
19:30 Keskkonnapäev
20:00 TÄNA. Uudised
20:15 Linn ja muusika*
20:45 Helsinki - Tallinn*
21:10 Meie igapäevane leib*
22:20 Lembit Saarsalu*
23:05 KAVA
23:10 TÄNA. Uudised*
23:25 Tallinlase tarbeks*
23:50 Elu peeglis*
00:20 Linnaosa lood*
00:50 Keskkonnapäev
01:20 Linn ja muusika*
01:50 Helsinki - Tallinn*
02:15 Meie igapäevane leib*
03:25 Lembit Saarsalu*
04:10 Info TV

PÜHAPÄEV, 04.11

07:55 KAVA
08:00 TÄNA. Uudised*
08:15 TeTeVeke. Multifilmid
08:25 Elu peeglis*
08:55 Tallinlase tarbeks*
09:20 Keskkonnapäev
09:50 Aleksei Turovski lood, 35
10:20 Sügispealinn*
10:45 Terve tervis
11:15 Lembit Saarsalu*
12:00 Korvpall*
14:00 Info TV
15:45 TeTeVeke. Multifilmid*
15:55 Elu peeglis*
16:25 Keskkonnapäev
16:55 Aleksei Turovski lood, 35*
17:25 Terve tervis*
17:55 KAVA
18:00 Jõhvi Balletifestival 2012*
18:30 Kraami kaamera*
19:00 Kas tohib?*
19:30 Terve tervis*
20:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte
20:15 Estica. Raevangla*
20:45 Inimeste lood*
21:15 Mina, eurooplane 7/11*
21:30 Suured helid*
22:40 Birgitta festivali telgitagused
KAVA
23:10 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
23:30 Aleksei Turovski lood, 35*
00:00 Terve tervis*
00:30 Estica. Raevangla*
01:00 Inimeste lood*
01:30 Suured helid*
02:40 Birgitta festivali telgitagused*
03:10 Info TV

Nädala juubilar ALEKSANDR GUTŠKOV 150

1905. aasta 30. (vkj 17.) oktoobril andis tsaar Nikolai II manifesti, milles deklareeris Vene impeeriumis kodanliku konstitutsionalismi põhimõtte rakendamist. Teiste sõnadega: tsaarivõimu piiramist. Arusaadavalt: arenenud tööstusriik kaotab ära õukondliku kamarilja ning võimu asub teostama rahvas. Suured, mõne meelest koguni suurimad teened selles isevalitsuse meele muutuses olid vene suurkapitalistil Aleksandr Gutškovil, paremliberaalse partei 17. Oktoobri Liit (nn oktoobristide erakonna) liidril. „Eesti entsüklopeedia“ (7, 1994) teab: oktoobristid pooldasid tugeva tsaarivõimuga konstitutsioonilist riigikorda, Riigiduumi kokkukutsumist, kodaniku- ja poliitiliste õiguste suurendamist ning iseseisvate talunike kihi tugevdamist (Stolõpini agraarpoliitikat). Eriti tähtsaks pidasid nad ühtse ja jagamatu impeeriumi säilitamist (ainult Soomele lubati autonoomia). — *Toim.*

Aleksandr Gutškov sündis 26. oktoobril 1862 Moskva kubernangus. Tema isa Ivan (1833–1904) oli esimese gildi kaupmees ja manufaktuuri-õunik, üks Moskva Arvepanga rajajaid, linna aukodanik, linnaduumi eestkõneleja ja linna aukohtu esimees. Aleksandr Ivanovitš õppis Moskva Ülikooli ajaloo-keeleteaduskonnas. Ta osales

Lõuna-Aafrikas aastail 1899–1902 peetud Inglise–Buuri sõjas buuride poolel, langes inglaste kätte vangi, kuid sai ausõna peale lahti. 1903. a. lõi kaasa Makedoonias toimunud türklastevastases relvakonfliktis. 1904–1905 Vene–Jaapani sõjas tegutses Mandžuurias Venemaa Punase Risti Ühingu ülemvolinikuna, pannes vene haavatuid (u. 3000 meest) jaapani laatsarettidesse. Peamine tähelepanu algas Gutškovil pärast 1905. aastat. Olles 17. Oktoobri Liidu eesotsas, taotles ta konstitutsioonilise monarhia rajamist. Teda kutsuti eksperdina hindama valimisseadust, mille järgi valida Riigiduumi ja Riiginõukogu. Gutškov tunnistas peaminister Stolõpinile, kellega tal olid ühised seisukohad, eriti mis puudutas põllumajandust: „Et päästa Venemaa ja dünastia, ja tsaar ise, tuleb seda teha jõuga, kas see talle meeldib või mitte.“ Jah, riiklike küsimuste otsustamine Venemaal anti üle Riigiduumale, kuid esialgu mattus Tauria palee erinevatest seisustest rahvaesindajate üksteisest ülekarjumisse. Alles 1907. aasta 14. novembril istungeid alustanud III Riigikogus hakkas töö laabuma, sest muudetud valimiskord vähendas mitmekordselt talurahva ja tööliste esindatust – valimised toimusid valemiga järgi: 1 mõisniku hääl = 4 kodanlase hääl = 260 talupoja hääl = 555 töölise

A. II. ГУЧКОВЪ.

häält. Riigiduumasse kandideerijad pidid omama kinnisvara. Gutškov kerkis karjääriredelil kiiresti. Tema tõusutee märke: Moskva linna aukohtu esimees, mitu aastat Moskva Panga direktor, III Riigiduumi juhtivaid tegelasi (esimees

1910–1911), Sõjatööstusliku Keskkomitee esimees. 1912. aastal sai riiginõunikuks, mis vastas kindrali auastmele. Ajalooline kõrghetk jõudis kätte 1917. a. Veebruarirevolutsiooniga – Gutškov oli nende hulgas, kes 2. märtsil võtsid Pihkvas keisrilt vastu

troonist loobumise akti. Temast sai Ajutise Valitsuse esimeses koosseisus sõja- ja rendiminister. (Mõnede hindajate meelest „õnnestus“ tal 15. märtsist 15. maini tegutsedes märgatavalt nõrgendada Venemaa sõjalist potentsiaali sõjas Saksamaa vastu. See-eest kuulub talle ülioluline roll Eesti sõjaväe arengus. 5. mail andis sõjaminister Eesti Sõjaväelaste Keskbüroo taotluse põhjal välja põhimääruse, mis lubas formeerida kaks eesti polku. Vene sõjaväe juhid olid asunud moodustama ka n-õ rahvuslikke väeosi, sest need osutusid võitlusvõimelisemaks. — *Toim.*)

Gutškov kuulus niisuguste poliitikute hulka, keda iseloomustas edasipüüdlikkus. Kui ametikohustused viisid mitmele poole Kaug- ja Lähis-Idas, Euroopas ja Aafrikas, huvitasid teda eelkõige kohalikud poliitilised ja sotsiaalsed küsimused. Temas oli ka end Venemaa teravalt seisislikus ühiskonnas üles töötanud lihtrahvaliku taustaga suguvõsa dele omast enesevääriskust. Näiteks 1909. aastal Riigiduumas, vastates monarhistide peamehe Puriškevitši rünnetele, kes süüdistas oktoobristide liidrit „puuvillases patriotismis“, lausis Gutškov uhkelt: „Olen mitte ainult kaupmehe poeg, vaid ka niisuguse talupoja lapselaps, kes end pärisorjapõlvast välja võitles

tänu oma töökusele ja visadusele.“

Tõepoolest, vanaisa Fjodor (1779–1856) oli talupoeg, kes 1780. aastail viidi pärisorise poisikesena Moskvasse ning anti ketrus-kudumisvabrikusse tööliseks. Loomuomane mõistus, taibukus ja töökus lasid tal tõusta meistriks, kes juba mõne aasta pärast asutas Semjonovka agulisse väikese, viie ketrusmasinaga käitise, kus töötas ise koos oma töölistega. Esimesena Moskvas hakkas ta valmistama villaseid, puuvillaseid ja siidsalle, nii prantsus- kui ka türgipäraseid. Tootmine ja äri edenesid – 1812. aastaks oli ettevõtte juba 50 kudumismasinat. Siis aga tabas Moskvat Vene–Prantsuse vastasseisust tulenenud sõjamõll, milles vabrik maha põles. Ent juba 1813. aastal tubli Fjodor ehitas Jauza jõe kaldale suure kalevivabriku. Selles Moskva linna ja kubermangu ühes suuremas ettevõttes oli juba 961 töölise. 1845. aastal pandi seal käima esimene 85-hobujuline aurumasin ja 1850. aastal oli töölisi 1850.

Poliitiku ja majandustegelase Aleksandr Gutškovi elurada väändus nõnda nagu paljudel Vene revolutsioonitulle satunuil. 1918. aastal ta emigreeris Berliini ja suri 14. veebruaril 1936 Pariisis.

Marje Aavoja

Bowlingu võistlus MTÜ Keskpäev Bowling Club rändkarikale "Isa ja Laps"

10. novembril kell 9:30-13:00

KUULSAALI II ja III korrusel Mere pst 6, Tallinn

Paremus selgitatakse individuaalses ja võistkondlikus arvestuses. Võistkonna moodustab 1 isa ja 1 laps. Mängitakse 2 mängu. Isa ja

lapse mõlema mängu tulemused liidetakse ja selle alusel toimub järjestus. Kuni 10aastased lapsed saavad juurde mängu kohta 30 punkti, 11-12aastased 20 punkti ja 13-14aastased saavad juurde 10 punkti.

Isad võivad võtta osa kahe ja enam lapsega, neile peetakse eraldi arvestust. Individuaalses arvestuses liidetakse samuti 2 mängu. Eraldi arvestust peetakse isadele ja eraldi lastele. Parimatele au ja kuulsus ning neid autasustatakse Kuulsaali meenetega.

REGISTREERIMINE: aare.metsjarv@mail.ee või telefonil 53 33 73 60. Edastada tuleb mängijate nimed ja vanused. Maksimaalne võistkondade arv on 36. Registreerimise viimane tähtaeg on 2. november. Võistluspäeval registreerida ei saa. Osalejatele TASUTA. On võimalik annetada Tallinna Loomaaiale jääkarude uue eluaseme ehitamise heaks.

Tähistame Eesti piirivalve loomise 90. aastapäeva

1. novembril peetakse Eesti piirivalve taasloomise päevaks. Eesti piirivalve taasloodi 22 aastat tagasi.

Nende sündmuste tähistamiseks korraldab Eesti Kodukaitse Ajaloo Selts

laupäeval, 27. oktoobril kell 12.00 Tallinna Botaanikaia konverentsisaalis (Kloostrimetsa tee 52, bussid nr. 34A ja 38, Kloostrimetsa peatus)

Kodukaitse ja piirivalve veteranide perepäeva.

Päevakavas: tervituskõned, vähetuntud ajalooalaste filmide vaatamine, Kodukaitse ja piirivalve ajaloo sündmuste meenutamine, võimalus ühiseks ajaveetmiseks. Teretulnud on ka pereliikmed, kes saavad osaleda Botaanikaia ekskursioonil jt üritustel.

MEEDIA KESKPUNKT 24. oktoobril kell 19.30 Vt ka kordussaateid!

- * Reformierakonna meeleheitlik sisevõitlus: kes saab Ansipi järeltulijaks?
- * Sissisõda Eesti välispoliitikas.
- * Rahvas vananeb, noored põgenevad. Reformid, mis neid trende muudaksid, toppavad.
- * Riigieelarve näitab suurt tühjust.

Osalevad Urmi Reinde ja Allan Alaküla, saatejuht Heimar Lenk

Tartu üritusi

Neljapäeval, 1. novembril kell 17 saavad Keskerakonna Tartu büroos (Ülikooli 12) kohvilauas kokku seeniorid. Külaliseks Riigikogu aseesimees Jüri Ratas.

Hingedeaeg ja kalmistuturism

Pühapäeval, 4. novembril kell 14.00 kogunevad Tallinnas Pae tn 19 Keskerakonna seeniorid jt asjahuvilised järjekordsele koosviibimisele. Seekord tähistame hingede aega.

Arutlusteema: "Kalmistuturism Euroopas ja selle võimalused Tallinnas". Lektor Tallinna Kalmistute teenindusjuht LAURI BERG. Ootame kõiki!

Poliitika Õhtukool

Jätub MTÜ Ausad Valimised korraldatud loengusari. Tasuta loengud toimuvad Tallinnas Hopneri majas (Raekoja pl 18; endine Matkamaja). Algus kell 17.15.

Kavas:

- 1. novembril – **Opositsioon:** Eesti ja Vene võrdlus
- 15. novembril – **E-valimised:** Ausalt pole võimalik
- 29. novembril – **Meedia:** Kes manipuleerib manipuleerijatega

Kutsutud esinejad on õiguskaitseorganite teemal tunnustatud ja autoriteetsed arvamussliidrid

MÜÜA TALVEKARTULIT

Hind 0,30 €/kg

Sordid: Laura, Läti kollane, Secura, Marabel, Vinetta, Princess

Alates 100 kg koju toomine Tallinna ja Rae valla piires tasuta!

Tel: 51 32 310
53 890 402